

**Марганецький коледж  
Національного технічного університету  
«Дніпровська політехніка»**

**ІНСТРУКЦІЯ № 61  
З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПІД ЧАС КОРИСТУВАННЯ  
ВИТЯЖНОЮ ШАФОЮ В ЛАБОРАТОРІЇ ХІМІЇ**

**Марганець  
2020**

**Марганецький коледж  
Національного технічного університету  
«Дніпровська політехніка»**

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

Директор  
Маганецького коледжу НТУ «ДП»  
\_\_\_\_\_ В.І. Іванова

Наказ від \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_

**ІНСТРУКЦІЯ № 61  
з охорони праці під час користування під час користування  
витяжною шафою в лабораторії хімії**

*І. Загальні положення*

1.1. Дотримання вимог цієї інструкції обов'язкове для всіх учасників освітнього процесу під час проведення практичних занять з хімії (демонстрації дослідів, лабораторних і практичних робіт) в Марганецькому коледжі НТУ «ДП».

1.2. Інструкція розроблена на основі державного нормативного акту про охорону праці «Правила безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів», затвердженого наказом Міністерства Надзвичайних Ситуацій України від 16.07.2012 № 992.

1.3. Досліди, що супроводжуються виділенням шкідливих газів і пари, треба проводити лише у витяжній шафі зі справною вентиляцією.

1.4. Особи, які працюють в лабораторії хімії, повинні пройти інструктаж з охорони праці, дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, розкладу навчальних занять, установлених норм та режимів праці та відпочинку.

1.5. Витяжні шафи обладнуються верхніми і нижніми відсмоктувачами, які мають регулятор-перегородку, що дає змогу регулювати видалення шкідливих речовин із робочої зони .

1.6. Стулки витяжної шафи мають відчинятися і зачинятися лише у вертикальному напрямі. Щоб підтримувати стулки у потрібному положенні, влаштовують пристрої безпечної конструкції.

1.7. До витяжної шафи мають бути підведені вода і каналізація.

1.8. Металеві деталі витяжних шаф, а також усі труби сантехнічних підводок з метою захисту від корозії періодично покривають кислотостійким лаком або олійною фарбою.

1.9. При виявленні несправностей припинити роботу з шафою та сповістити про це адміністрацію коледжу.

## *II. Вимоги безпеки перед початком роботи*

2.1. Чітко визначити порядок і правила безпечного проведення досліду.

2.2. Перевірити наявність посуду, приладів та інших предметів, необхідно для виконання завдання.

2.3. Вставлені у витяжній шафі прилади, в яких проводять досліди з легкозаймистими або вибухонебезпечними речовинами, необхідно обгороджувати з боку стулок шафи захисним екраном. Досліди з такими речовинами виконує тільки вчитель.

2.4. Витяжну шафу вмикають не пізніше, ніж 15 хвилин до початку роботи.

2.5. За 3-5 хвилин до роботи у шафі необхідно стулки припідняти, перевірити положення шиберу і увімкнути вентилятор. Ці дії дозволяють перевірити роботу шафи та видалити речовини з повітря.

2.6. Стулки витяжної шафи під час роботи мають бути максимально закритими (опущеними з невеликим зазором для тяги). Відкривати їх дозволяється тільки на час використання встановлених у шафі приладів або в разі іншої потреби на висоту, зручну для роботи, але не більшу як половина висоти отвору.

2.7. Підняті стулки на час роботи у витяжній шафі закріплюють за допомогою наявних для цього пристроїв.

2.8. Якщо витяжна шафа має кілька стулок, то ті, якими не користуються, повинні бути зачиненими. Внаслідок порушення цього правила знижується ефективність роботи вентиляції.

2.9. Щоб запобігти проникненню шкідливих газів і пари з витяжної шафи в приміщеннях кабінету, вентиляцію треба відрегулювати так, щоб у шафі утворювалося невелике розрідження.

## *III. Вимоги безпеки під час роботи*

3.1. Не відволікатися самому та не відволікайте від роботи інших.

3.2. Забороняється залишати без нагляду увімкнений прилад, а також вмикати його без потреби.

3.3. Робота з органічними розчинниками виконується обов'язково в витяжній шафі.

3.4. Стулки витяжної шафи під час роботи мають бути максимально закриті з невеликим зазором для тяги.

3.5. Відкривати стулки дозволяється на час використання встановлених у шафі приладів або в разі іншої потреби на висоту, зручну для роботи, але не більше, як половина висоти отвору.

3.6. Скляні стулки шафи слід тримати у чистоті, без пошкоджень. Якщо виникли пошкодження, їх необхідно заклеїти клейною плівкою або замінити на ціле скло.

3.7. Усі прибори встановлюють у шафі на таку відстань від ступок, щоб при роботі з ними не було необхідні протягувати руки більше, ніж до ліктя.

3.8. Щоб запобігти проникненню газів і пари з витяжної шафи до приміщення кабінету, вентиляцію треба відрегулювати так, щоб у шафі утворювалося невелике розрідження.

3.9. Забороняється самостійно робити ремонт приладу. Ремонт повинен здійснюватися фахівцем.

3.10. Забороняється використовувати устаткування для непризначених для нього робіт чи у невідповідних умовах.

#### *IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи*

4.1. Після закінчення роботи з приборами, які встановлені у витяжній шафі, необхідно герметично зачинити стулки, щоб запобігти проникненню шкідливих газів і пари до приміщення кабінету.

4.2. Не вимикати вентилятор одразу після закінчення газовиділення з прибору, оскільки в середині шафи залишаються небезпечні пари.

4.3. Необхідно експериментально встановити час, за який повітря у витяжній шафі оновиться, і тільки тоді прибирати прилад, з якими проводився експеримент.

4.4. По закінченню роботи з електроприладом необхідно відключити його від мережі. Забороняється висмикувати вилку приладу за шнур.

4.5. Відключити вентиляцію витяжної шафи.

4.6. Вимкнути електроприлади загального користування та знеструмити електромережу лабораторії хімії.

4.7. Упорядкувати робоче місце. Про помічені недоліки в роботі термостату електричного доповісти адміністрації коледжу.

4.8. Зняти спецодяг і засоби індивідуального захисту.

#### *V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях*

5.1. При виявленні несправності установки, розгерметизації у витяжній шафі, викиду газів та пари до лабораторії, негайно припинити роботу і повідомити про це адміністрацію коледжу.

5.2. При короткому замиканні струму у витяжній шафі необхідно вимкнути щит-розподільник, звільнити приміщення, повідомити адміністрацію коледжу.

5.3. Якщо вимкнути установку або припинити хімічний дослід неможливо, необхідно герметично зачинити шафу та звільнити приміщення.

5.4. У випадку аварії, коли розбився прилад, з агресивною рідиною і починають виділятися отруйні гази і пара, необхідно:

- негайно вивести учасників освітнього процесу з приміщення;
- приступити до ліквідації наслідків, користуючись засобами індивідуального захисту (гумові рукавиці, захисні окуляри, респіратор, протигаз);
- відчинити вікна або квартирку і зачинити двері;
- розливу рідину засипати піском або тирсою і за допомогою дерев'яного совка або двох дерев'яних дощочок зібрати в тару і знешкодити в той же день;
- провітрювання приміщення припинити тільки тоді, коли повністю зникне запах розливої речовини або газу.

5.5. У разі виникнення загорання необхідно:

- вивести учасників освітнього процесу з приміщення;
- повідомити адміністрацію коледжу та за потребою пожежну частину;
- зачинити вікна і двері, щоб полум'я не поширювалось до сусідніх приміщень;
- вимкнути електромережу;
- приступити до ліквідації осередку полум'я, при цьому загорання у витяжній шафі ліквідується вогнегасником після вимкнення вентилятор.

Інструкцію розробив

завідувач лабораторією хімії

А.А. Зимненко

Погоджено:

Юрисконсульт

Т.В. Гацько